

Περιεχόμενα

Πρόλογος Β΄ τόμου	13
1. Η ΤΡΙΠΛΗ ΞΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΧΗ	
Η γερμανική Κατοχή.....	15
Η βουλγαρική Κατοχή στη Μακεδονία και στη Θράκη.....	22
Η προβοκάτσια της εξέγερσης στη Δράμα	24
Η ιταλική Κατοχή.....	26
2. ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ:	
I. Ανάπτυξη Εθνικής Αντίστασης	
Οργανώσεις Εθνικής Αντίστασης.....	29
Οργανωτική μορφή και στελέχωση του ΕΛΑΣ	37
Οργάνωση Μπουμπουλίνα.....	38
Ο Ιβάνωφ	39
Σαμποτάζ οργάνωσης Υβόννη	39
Ανατίναξη κτηρίου της ΕΣΠΟ από την ΠΕΑΝ	40
Ανατίναξη γέφυρας Γοργοποτάμου.....	41
Ανατίναξη γέφυρας στον Ασωπό.....	43
3. ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ:	
II. Σημαντικές μάχες και συμπλοκές	
Σημαντικές μάχες και συμπλοκές του ΕΛΑΣ	
με εχθρικές δυνάμεις.....	45
Σημαντικές μάχες και συμπλοκές ΕΔΕΣ	
με εχθρικές δυνάμεις.....	47
Πεπραγμένα και μάχες της ΕΚΚΑ.....	49
Κυριότερες εμφύλιες συγκρούσεις ΕΛΑΣ	
με ΕΔΕΣ και ΕΚΚΑ	50
Επιθέσεις ανταρτών σε μεμονωμένους Ιταλογερμανούς	52
4. ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ:	
III. Η Εθνική Αντίσταση σε άλλες περιοχές	
Εθνική Αντίσταση στη Μακεδονία και Θράκη.....	53
Οι εθνικιστές Πόντιοι του Α. Φωστηρίδη στη Δράμα.....	55

Εφοδιασμός ανταρτών με γερμανικά όπλα.....	56
Εθνική Αντίσταση στην Πελοπόννησο.....	58
Η αντιστασιακή δράση στην Κρήτη	62
5. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΩΝ ΚΑΤΟΧΗΣ - ΔΩΣΙΛΟΓΟΙ	
Εγκλήματα Γερμανών, Ιταλών και Βουλγάρων επί Κατοχής.....	65
Διωγμοί των Εβραίων – Ολοκαύτωμα.....	71
Οργανώσεις και φιλογερμανικά κόμματα δωσιλόγων.....	78
Τάγματα Ασφαλείας.....	79
Οι Τσάμηδες.....	84
Το Πριγκιπάτο των Βλάχων του Διαμάντη.....	87
Οι σλαβόφωνοι στην Κατοχή.....	89
6. ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΑΣ ΜΕ ΛΟΙΠΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ.....	
Εμφύλιος ΕΑΜ με τις λοιπές αντιστασιακές οργανώσεις.....	93
Συνθηκολόγηση Ιταλίας με τους Συμμάχους.....	95
Δολοφονία Δημήτρη Ψαρρού.....	99
7. ΤΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ	
Η κυβέρνηση Εμμανουήλ Τσουδερού	103
Στασιαστικό κίνημα Μαρτίου 1943.....	104
Στασιαστικό κίνημα Ιουλίου 1943	105
Στασιαστικό κίνημα Απριλίου 1944 με συμμετοχή και του στόλου.....	105
8. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ– ΠΕΕΑ – ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	
Οι πρωτοβουλίες του Ντόναλντ Στοτ.....	109
Κυβέρνηση ΠΕΕΑ.....	109
Αναχώρηση του Ε. Μάγερς – Επικεφαλής της ΒΣΑ ο Ν. Χάμοντ.....	111
Συμφωνία του Λιβάνου – Εθνικό συμβούλιο	113
Συμφωνία Καζέρτας	117
Προσπάθεια δημιουργίας ενιαίου κράτους Ελλάδας-Αλβανίας	120
Η συμφωνία των ποσοστών επιρροής.....	120
Μια ψύχραιμη εκτίμηση για την Εθνική Αντίσταση	121

9. ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ – ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	
Προετοιμασίες φυγής Γερμανών – Επιχείρηση «κιβωτός»	125
Αποχώρηση Γερμανών.....	128
Αδελφοκτόνα μάχη στον Μελιγαλά με εκτελέσεις αιχμαλώτων ...	130
Ελληνική κυβέρνηση και Βρετανοί στην Αθήνα.....	132
Τα Δεκεμβριανά του 1944	137
Ο σχεδιασμός του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ να πάρει βιαίως την εξουσία.....	158
Η δράση της ΟΠΛΑ	161
Συμφωνία της Βάρκιζας – Αφοπλισμός του ΕΛΑΣ.....	164
Οι εσωτερικές διαμάχες των κομμουνιστών	165
Η Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης	166
Μάχες στο Κιλκίς μεταξύ Ελλήνων.....	168
10. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 1946 – ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΑ	
Κυβερνητική αστάθεια	173
Η ανασυγκρότηση του Εθνικού Στρατού και της χωροφυλακής	176
Το τέλος του Άρη Βελουχιώτη	177
Λευκή και Ερυθρά Τρομοκρατία	179
Βουλευτικές εκλογές του 1946 – Αποχή του ΚΚΕ.....	182
Διάσκεψη Παρισίων.....	185
Δημοψήφισμα για τον βασιλιά.....	187
11. ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ:	
Ι. Η προετοιμασία και η αρχή	
Ασκήσεις προθέρμανσης για τον Εμφύλιο.....	191
Σοβαρά γεγονότα του 1946	191
Η ΟΠΛΑ στη Θεσσαλονίκη κατά τα έτη 1946-1947	198
Οι αντίπαλοι στρατοί στον Εμφύλιο πόλεμο	199
12. ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ:	
ΙΙ. Ο Εμφύλιος αναπτύσσεται το 1947	
Η επιτροπή του ΟΗΕ στα βουνά	205
Αλλαγές στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού.....	205
Σοβαρά γεγονότα το 1947.....	206
Δολοφονία Ι. Ζεύγου	206
Δόγμα Τρούμαν	207

Σχηματισμός τακτικού στρατού των ανταρτών	208
Θάνατος βασιλιά Γεώργιου και Γ. Σιάντου.....	208
Μετακίνηση 4500 ατόμων με ορεινή πορεία.....	210
Δηλώσεις Μάρκου Βαφειάδη και δέλεαρ αμνηστίας από Σοφούλη	211
Επίθεση στο Μέτσοβο	212
Αποδράσεις από τα νησιά.....	213
Πρόεδρος κυβέρνησης βουνού ο Βαφειάδης.....	213
Η επίθεση στην Κόνιτσα.....	214
Σαμποτάζ και άλλες επιθέσεις το 1947.....	217
Αθρόες συλλήψεις στην Αττική.....	217
Παρέμβαση της UNSCOB.....	217
Ανταρτόπληκτοι στις πόλεις.....	217

13. ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ:

III. Γεγονότα του 1948

Επιχείρηση «Πέργαμος».....	219
Βομβαρδισμός της Θεσσαλονίκης	219
Γεγονότα στις φυλακές της Σπάρτης	222
Δολοφονία του υπουργού Χ. Λαδά	222
Δολοφονία του δημοσιογράφου Τζωρτζ Πολκ.....	223
Σχέδιο «Κορωνίς» για επίθεση στον Γράμμο	225
Πολιτική αστάθεια.....	229
Υπόθεση λαθρεμπορίου	229
Προσπάθειες για ειρήνευση – ανάμειξη του ΟΗΕ.....	230
Ασθένεια του Σοφούλη.....	231
Ο Αγώνας στην Πελοπόννησο – «Επιχείρηση Περιστερά».....	231
Εξελίξεις στον ΔΣΕ – Διαφωνία Βαφειάδη με Ζαχαριάδη.....	233
Προσπάθεια του Τσαλδάρη για ειρήνευση	237
Θαλάσσιες επιχειρήσεις.....	237

14. ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ:

IV. Σημαντικά γεγονότα το 1949.....	239
Αρχιστράτηγος ο Αλέξανδρος Παπάγος.....	239
Οι επιθέσεις του ΔΣΕ σε πόλεις συνεχίζονται.....	240
Επίθεση ΔΣΕ στην Καρδίτσα.....	240
Επίθεση ΔΣΕ στη Νάουσα	241
Επίθεση ΔΣΕ στο Καρπενήσι.....	241

Επίθεση στη Φλώρινα.....	243
Καταδίωξη ανταρτών της ΚΓΑΝΕ	245
Αγώνας εκ παρατάξεως – Ο ρόλος του Τίτο.....	246
Ο ελιγμός του Γράμμου	247
Λίγο πριν από το τέλος του πολέμου	249
Κλείσιμο συνόρων με Γιουγκοσλαβία.....	249
Θάνατος του Σοφούλη.....	250
Τελικές επιχειρήσεις στον Γράμμο και στο Βίτσι	250
Επιπτώσεις του Εμφυλίου	255

15. ΕΜΦΥΛΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ:

V. Ειδικά θέματα

Οι σλαβόφωνοι Έλληνες στον Εμφύλιο.....	259
Παιδομάζωμα.....	262
Εξιλαστήρια θύματα των αποτυχιών του ΔΣΕ	264
Οι αντάρτες του ΔΣΕ στις λαϊκές δημοκρατίες και την ΕΣΣΔ	265
Η εξορία των Ποντίων του Καυκάσου.....	266
Δίκη του ΚΚΕ	266
Κρίσεις μετά την εορτή.....	267
Στρατόπεδα συγκεντρώσεως ανταρτών – Μακρόνησος.....	269
Η εξέλιξη στα ηγετικά στελέχη του ΚΚΕ.....	274

16. ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ 1949-1952

Νέα κόμματα και βουλευτικές εκλογές 1950.....	279
Προβλήματα των κυβερνήσεων Πλαστήρα και Βενιζέλου	282
Οι εξωτερικές σχέσεις με Αλβανία και Γιουγκοσλαβία.....	284
Παραίτηση του Πλαστήρα	285
Κυβέρνηση Εθνικής Συγκεντρώσεως	285
Η οικονομία σε δυσκολίες – Δημοτικές εκλογές.....	286
Υποθέσεις Μπελογιάννη και Πλουμπίδη	287
Υπόθεση αεροπόρων	292
Το Κυπριακό ζήτημα.....	293
Το δημοψήφισμα της Κύπρου.....	295
Το Κυπριακό και οι Βρετανοί το 1950	296
Ο Αλέξανδρος Παπάγος στην πολιτική	296
Παραίτηση Παπάγου και κίνημα ΙΔΕΑ	297
Βουλευτικές εκλογές του 1951 – Ελληνικός Συναγερμός	299
Κυβέρνηση Πλαστήρα – Βενιζέλου 1951.....	302
Πεπραγμένα της κυβέρνησης Πλαστήρα-Βενιζέλου.....	305

17. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΓΟΥ

Βουλευτικές εκλογές 1952 - Θρίαμβος Ελληνικού Συναγερμού.....	307
Προβλήματα στα κόμματα της αντιπολίτευσης	309
Πεπραγμένα της κυβέρνησης του Ελληνικού Συναγερμού	309
Εξωτερική πολιτική του Ελληνικού Συναγερμού.....	311
Σεισμοί στα νησιά του Ιονίου	312
Παραίτηση υπουργών του Ελληνικού Συναγερμού.....	313
Παραίτηση Μαρκεζίνη.....	313
Υπόθεση των επιστολών Μαρκεζίνη – Έρχαρτ.....	314
Κόμμα των Προοδευτικών από τον Μαρκεζίνη.....	314
Το Κυπριακό στο προσκήνιο	314
Προσφυγή της Ελλάδας στον ΟΗΕ για την Κύπρο.....	314
Ίδρυση της οργάνωσης ΕΟΚΑ	316
Η διάσκεψη του Λονδίνου	319
Το Πογκρόμ στην Κωνσταντινούπολη	320

18. ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑΓΟΥ –**ΡΑΓΔΑΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ**

Ο βασιλιάς Παύλος αναθέτει στον Καραμανλή την κυβέρνηση	323
Συνομιλίες Μακαρίου με στρατάρχη Χάρτιγκ.....	326
Πεπραγμένα Καραμανλή ως πρωθυπουργού, 1955-1956	327

19. Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕ 1956-1958**

Εκλογές 1956 – Αμφιλεγόμενη νίκη της ΕΡΕ.....	329
Το Κυπριακό σε αναβρασμό – Εξορία Μακαρίου.....	330
Αποχωρήσεις βουλευτών από ΕΡΕ.....	336
Πύραυλοι και πυρηνικά όπλα	336
Πολιτικές εξελίξεις και κυβερνητικά σκάνδαλα 1956-1958.....	337
Περί της βασιλικής χορηγίας	338
Σεισμός στη Σαντορίνη.....	338

20. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1958 –**ΝΕΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ**

Νίκη της ΕΡΕ – άνοδος της ΕΔΑ	339
Η εσωτερική κατάσταση.....	342
Μνημόνιο Πιπινέλη – Καραμανλή.....	343

Οι σχέσεις της Ελλάδας με τη Γερμανία.....	344
Το ΚΚΕ παραμένει εκτός νόμου	345
Δημόσια Έργα	346
Συμφωνία Ζυρίχης και Λονδίνου για την Κύπρο.....	347
Ίδρυση του ΟΓΑ.....	350

21. ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1961 – ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Εκλογικός θρίαμβος της ΕΡΕ αλλά και αμφισβητήσεις	351
Εκκλησιαστικά προβλήματα.....	360
Ο γάμος της πριγκίπισσας Σοφίας.....	360
Φοιτητικές διαδηλώσεις, 1-1-4 και 15% για την παιδεία	360
Επισκέψεις ηγετών και διεθνείς σχέσεις	362
Μετανάστευση.....	362
Η σύμβαση Esso-Pappas και αντιπαραθέσεις.....	363
Δολοφονία του βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη.....	364
Αναθεώρηση του Συντάγματος – Ρήξη με τα ανάκτορα.....	369

22. ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ

Βουλευτικές εκλογές Νοεμβρίου 1963 – κυβέρνηση ΕΚ	373
Βουλευτικές εκλογές 1964– Θρίαμβος Γεωρ. Παπανδρέου.....	375
Μέτρα για την Παιδεία.....	379
Εισβολή διαδηλωτών στη Βουλή – Το πόθεν έσχες.....	380
Η Ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία με προβλήματα.....	380
Πρόταση για αναθεώρηση 13 σημείων στο κυπριακό Σύνταγμα.....	381
Κοινοτικές συγκρούσεις στην Κύπρο 1963-1964.....	384
Αποστολή ελληνικού στρατού στην Κύπρο.....	386
Ο Γεωργιος Παπανδρέου στις ΗΠΑ	387
Η Τουρκία βομβαρδίζει την Κύπρο.....	389
Σχέδιο Άτσεσον	391
Κυπριακό και ΟΗΕ – Έκθεση Πλάζα.....	394
Οι βασιλικοί γάμοι και άλλα προβλήματα	394
Γιορτή και νεκροί στον Γοργοπόταμο.....	395

23. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΟΞΥΤΗΤΕΣ 1965 – ΠΡΟΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 1967

Η οργάνωση ΑΣΠΙΔΑ	397
Πολιτικές οξύτητες 1965 – Ιουλιανά	400

Παραίτηση Γ. Παπανδρέου – Συμβούλιο Στέμματος και κυβέρνηση Στέφανου Στεφανόπουλου.....	407
Κυβέρνηση Ιωάννη Παρασκευόπουλου.....	413
Αποφάσεις στη δίκη του ΑΣΠΙΔΑ	414
Εκλογική κυβέρνηση Παναγιώτη Κανελλόπουλου.....	414
Νυχτερινές συλλήψεις πρωθυπουργού και πολιτικών	417
Παράρτημα.....	419
Ευρετήριο	467
Βιβλιογραφία.....	471
Χάρτες.....	479